

Stanovisko odbornej sekcie pre dopravu, energetiku, infraštruktúru a informačnú spoločnosť na tému „Návrhu odporúčania Európskeho parlamentu a Rady o ochrane maloletých a ľudskej dôstojnosti a o práve na odpoveď vo vzťahu ku konkurencieschopnosti európskeho priemyslu audiovizuálnych a informačných služieb“

KOM(2004) 341 v konečnom znení – 2004/0117 (COD)

(2005/C 221/17)

Rada sa 14. mája 2004 podľa článku 157 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva rozhodla konzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom stanovisko k navrhovanej téme.

Odborná sekcia pre dopravu, energetiku, infraštruktúru a informačnú spoločnosť, ktorá bola poverená prípravou návrhu stanoviska výboru v danej veci, prijala svoje stanovisko 17. januára 2005. Spravodajca bol pán Pegado Liz.

Európsky hospodársky a sociálny výbor prijal na svojom 414. plenárnom zasadnutí 9. – 10. februára 2005 (schôdza z 9. februára) 73 hlasmi za a 2 hlasmi proti nasledujúce stanovisko:

1. Zhrnutie návrhu odporúčania

1.1 Predloženým návrhom odporúčania ⁽¹⁾ o obsahu audiovizuálnych a informačných služieb, ktoré sa vzťahujú na všetky formy prenosu, od vysielania po internet, Komisia navrhuje pokračovať v druhej hodnotiacej správe z 12. decembra 2003 o uplatňovaní odporúčania Rady z 24. septembra 1998, o rozvoji konkurencieschopnosti európskeho priemyslu audiovizuálnych a informačných služieb podporou národných rámcov zameraných na dosahovanie porovnateľnej a efektívnej úrovne ochrany maloletých a ľudskej dôstojnosti ⁽²⁾.

1.2 Hlavné dôvody potreby tohto dodatočného odporúčania sú na jednej strane výzvy, ktoré predstavujú nedávne pokroky v technike, vrátane výkonu nových počítačov a skutočnosti, že nové širokopásmové technológie umožňujú distribúciu obsahu ako napríklad videa na 3G mobilných telefónoch ⁽³⁾. Na strane druhej šírenie nezákonného, škodlivého a nežiadúceho obsahu a správania sa vo všetkých formách digitálneho vysielania, od rozhlasu a televízie po internet, ktoré je naďalej predmetom záujmu všeobecnej verejnosti a hlavne rodičov a pedagógov, priemyslu a politikov.

1.3 Hoci má Komisia právomoc navrhnúť odporúčania v tejto oblasti, ktorá nespadá do rámca harmonizácie právnych predpisov, kedykoľvek to považuje za nevyhnutné pre zabezpečenie prevádzky a rozvoja spoločného trhu, chcela v tomto prípade zainteresovať Radu a Európsky parlament priamo v procese navrhovania a prijímania tohto dokumentu.

Jedným z cieľov odporúčania je zlepšiť konkurencieschopnosť európskeho audiovizuálneho a informačného priemyslu podporovaním národných rámcov zameraných na dosahovanie porovnateľnej a efektívnej úrovne ochrany maloletých a ľudskej dôstojnosti, a Komisia verí, že širšia verejná debata, podnietená Európskym parlamentom, spolu s plným nasadením členských štátov, ktoré sa stretávajú v rámci Európskej rady, zjednoduší splnenie tohto cieľa. Komisia preto navrhuje, že článok 157 zmluvy by sa mal použiť ako právny základ pre prijatie odporúčania.

1.4 Komisia v tomto návrhu odporúčania verí, že Európsky parlament a Rada odporučia, aby členské štáty vytvorili zákonné alebo iné podmienky posilňujúce klímu dôvery, ktorá bude podporovať rozvoj priemyslu audiovizuálnych a informačných služieb.

Na tento účelom zdôrazňuje štyri typy opatrení s cieľom:

⁽¹⁾ KOM(2004) 341 v konečnom znení z 30.4.2004.

⁽²⁾ Odporúčanie 98/560/ES uverejnené v Ú. v. ES L 270, 7.10.1998; k tomuto návrhu výbor prijal stanovisko CESE 626/98 z 29. apríla 1998 (spravodajkyňa: Jocelyn Barrow). Následne, druhá hodnotiacia správa bola predložená pod číslom dokumentu KOM(2003) 776 v konečnom znení.

⁽³⁾ Pozri oznámenie Komisie *Vysokorychlostné spojenie pre Európu: nedávne pokroky v sektore elektronickej komunikácie* (KOM(2004) 61 v konečnom znení) a stanovisko (Ú. v. ES C 120 z 20.5.2005), spravodajca: pán McDonagh; pozri tiež oznámenie Komisie o mobilných širokopásmových službách (KOM(2004) 447 z 30.6.2004).

- a) zabezpečiť právo na odpoveď vo všetkých médiách, vrátane internetu, bez toho, aby tým bola ovplyvnená možnosť prispôsobiť postup, akým sa právo vykonáva, špecifickým podmienkam každého druhu média;
- b) umožniť mládeži zodpovedné využívanie on-line audiovizuálnych a informačných služieb, najmä tým, že sa medzi rodičmi, pedagógmi a učiteľmi dosiahne zlepšené uvedomovanie si potenciálu nových služieb a prostriedkov, ktoré zaručujú bezpečnosť služieb pre maloletých, a to obzvlášť mediálnou gramotnosťou alebo mediálnymi vzdelávacími programami;
- c) umožniť identifikáciu kvalitatívneho obsahu a služieb pre maloletých a prístup k nim, vrátane poskytnutia prostriedkov prístupu vo vzdelávacích zariadeniach a na verejných miestach;
- d) podporiť priemysel v snahe predchádzať diskriminácii na základe pohlavia, rasového a etnického pôvodu, postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie vo všetkých médiách.

1.5 Komisia okrem toho verí, že Európsky parlament a Rada musia odporučiť, aby rôzne priemyselné odvetvia a dotknuté strany

- a) prijali iniciatívy na zabezpečenie širšieho prístupu k audiovizuálnym a informačným službám pre maloletých, so zárukami, že obsah programu bude bezpečný a monitorovaný, pričom sa predídne potenciálne škodlivému obsahu, vrátane harmonizácie „zdola nahor“ prostredníctvom spolupráce medzi samoregulačnými a spoluregulačnými orgánmi v členských štátoch, a prostredníctvom výmeny najlepších praktík týkajúcich sa takých otázok, ako je systém spoločných, popisných symbolov, ktoré by mali pomôcť divákovi hodnotiť obsah programov;
- b) a predišli a bojovali proti každej diskriminácii v akejkoľvek forme, a podporovali diverzifikovaný realistický obraz zručností a potenciálu žien a mužov v spoločnosti.

1.6 Príloha k návrhu obsahuje určité naznačujúce usmernenia pre implementáciu opatrení zameraných na zabezpečenie práva na odpoveď vo všetkých médiách, a to na národnej úrovni, vrátane:

- legitímneho oprávnenia na odpoveď, a to bez ohľadu na národnosť;
- časových rozpätí, ktoré sú v súlade s výkonom tohto práva;
- možnosti odvolania sa na súdoch.

2. Pozadie návrhu

2.1 Otázka ochrany maloletých pred škodlivým obsahom a výkonu práva na odpoveď v televíznych programoch sa po prvýkrát objavuje v smernici Rady 89/552/EHS z 3. októbra 1989 o koordinácii určitých ustanovení stanovených zákonom, nariadením alebo administratívnym rozhodnutím v členských štátoch, ktorá sa týka realizácie aktivít televízneho vysielania ⁽⁴⁾, novelizovanej smernicou 97/36/ES Európskeho parlamentu a Rady, z 30. júna 1997 ⁽⁵⁾ (známa ako smernica „Televízia bez hraníc“).

2.2 Bez ohľadu na to, a ako si Komisia spomína, prvým textom Spoločenstva, ktorý sa snažil o zavedenie istého stupňa regulácie do obsahu audiovizuálnych a informačných služieb, bolo odporúčanie z 24. septembra 1998, ktoré opakovalo podstatu úvah uvedených v Zelenej knihe *Ochrana maloletých a ľudskej dôstojnosti v audiovizuálnych a informačných službách* zo 16. októbra 1996 ⁽⁶⁾ a závery Rezolúcie o nezákonnom a škodlivom obsahu internetu, zo 17. februára 1997 ⁽⁷⁾, a ktoré predložilo sériu odporúčaní pre členské štáty, priemyselné odvetvia a dotknuté strany, na podporu klímy dôvery, ktorá by podporila rozvoj audiovizuálnych a informačných služieb, čím by sa zabezpečila vysoká úroveň ochrany maloletých a ľudskej dôstojnosti, a to hlavne prostriedkami samoregulácie.

⁽⁴⁾ Smernica Rady 89/552/EHS z 3. októbra 1989 o koordinácii určitých ustanovení ustanovených zákonom, nariadením alebo administratívnym rozhodnutím v členských štátoch, ktorá sa týka realizácie televíznych aktivít, Ú. v. ES L 298, 17.10.1989, s. 23.

⁽⁵⁾ Smernica 97/36/ES Európskeho parlamentu a Rady z 30. júna 1997, ktorou sa mení smernica Rady 89/552/EHS o koordinácii určitých ustanovení ustanovených zákonom, nariadením alebo administratívnym rozhodnutím v členských štátoch, ktorá sa týka realizácie aktivít televízneho vysielania, Ú. v. ES L 202, 30.7.1997, s. 60.

⁽⁶⁾ KOM(96) 483 v konečnom znení, ku ktorému EHSV prijal stanovisko. Spravodajkyňa: Jocelyn Barrow, Ú. v. ES L 287, 22.9.1997, s. 11.

⁽⁷⁾ Ú. v. ES C 70, 6.3.1997.

2.3 Pokiaľ ide o tento dôležitý text, Európsky hospodársky a sociálny výbor vo svojom stanovisku z 29. apríla 1998⁽⁸⁾ obrátil pozornosť na rôzne veľmi dôležité aspekty súvisiace s princípmi, charakterom a rozsahom akejkolvek regulácie, ktorá sa snaží o zabezpečenie efektívnej ochrany maloletých a ľudskej dôstojnosti v audiovizuálnych médiách. Stručne povedané, vyslovil sa za harmonizovaný a integrovaný medzinárodný prístup k regulovaniu audiovizuálnych služieb. Zdôraznil aspekty používania systémov hodnotenia obsahu a filtrovacieho softvéru, objasňovania zodpovednosti za nezákonný a škodlivý obsah, pričom odporučil iniciatívy na vzdelávanie a pozdvihnutie povedomia rodičov, pedagógov a učiteľov a volal po väčšej spolupráci a koordinácii medzi európskymi a medzinárodnými organizáciami. Odporučil, aby sa vytvoril európsky alebo medzinárodný rámec pre kódexy správania sa, smernice a opatrenia zdola, aby sa zabezpečila vhodná ochrana maloletých a ľudskej dôstojnosti.

2.4 Po tomto prvotnom texte bolo prijatých na úrovni Spoločenstva niekoľko iniciatív s podobnými záležitosťami, a to Radou a Komisiou⁽⁹⁾.

⁽⁸⁾ Stanovisko Ú. v. ES C 214, 10.7.1998. Spravodajkyňa: pani Jocelyn Barrow.

⁽⁹⁾ Najdôležitejšie z nich sú:

- a) rozhodnutie 276/1999/ES Európskeho parlamentu a Rady z 25. januára 1999, ktorým sa prijal viacročný akčný plán Spoločenstva o podporovaní bezpečného používania internetu bojom proti nezákonnému a škodlivému obsahu v globálnych sieťach, hlavne pokiaľ ide o ochranu detí a maloletých (Ú. v. ES L 33, 6.2.1999, novelizované rozhodnutím 1151/2003/ES zo 16. júna 2003, Ú. v. ES L 162, 1.7.2003, ktoré rozšírilo akčný plán na dva roky);
- b) oznámenie Komisie zo 14. decembra 1999, o princípoch a smerniciach pre audiovizuálnu politiku spoločenstva v digitálnom veku, ktoré uvádza, že tento rámec musí tiež garantovať efektívnu ochranu všeobecných záujmov spoločnosti, ako napríklad slobody vyjadrovania a práva na odpoveď, ochranu autorov a ich prác, pluralizmu, ochrany spotrebiteľa, ochrany maloletých, ľudskej dôstojnosti a podporu jazykovej a kultúrnej rôznorodosti (KOM(1999) 657 v konečnom znení);
- c) závery Rady zo 17. decembra 1999 o ochrane maloletých vo svetle rozvoja digitálnych audiovizuálnych služieb, ktoré zdôrazňujú potrebu adaptovania a doplnenia súčasných systémov na ochranu maloletých pred škodlivým audiovizuálnym obsahom, vo svetle existujúceho technického, sociálneho a trhového pokroku (Ú. v. ES C 8, 12.1.2000);
- d) smernica 2000/31/ES z 8. júna 2000 o elektronickom obchode, ktorá obsahuje ustanovenia relevantné pre ochranu maloletých a ľudskej dôstojnosti, hlavne článok 16 odsek 1 písm. e), podľa ktorého členské štáty a Komisia majú podporovať zostavenie kódexov správania sa, ktoré sa týkajú ochrany maloletých a ľudskej dôstojnosti (Ú. v. ES L 178, 17.7.2000);
- e) oznámenie Komisie: Vytváranie bezpečnejšej informačnej spoločnosti zlepšením bezpečnosti informačných infraštruktúr a bojom proti zločinu, ktorý súvisí s počítačom, ktoré navrhuje celý rozsah legislatívnych a nelegislatívnych opatrení pre reagovanie proti porušovaniu súkromia, neoprávnenému prístupu, priemyselnej sabotáži a zneužívaniu duševného vlastníctva (KOM(2000)890 v konečnom znení a stanovisko EHSV spravodajca: pán Dantin, a návrh rámcového rozhodnutia o útokoch proti informačným systémom, ktoré po ňom nasledovalo (KOM(2002) 173 v konečnom znení z 19.4.2002 a stanovisko z 28.11.2001, Ú. v. ES C 48, 21.1.2002: Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o sieťovej a informačnej bezpečnosti: návrh európskeho politického prístupu: spravodajca: pán Retureau;
- f) hodnotiaci správa Rade a Európskemu parlamentu o uplatňovaní odporúčania Rady z 24. septembra 1998, ktorá sa týka ochrany maloletých a ľudskej dôstojnosti, ktorá popisuje výsledky týkajúce sa uplatňovania odporúčania ako „povzbudivé“. Táto správa však zdôrazňuje potrebu, aby boli používatelia užšie angažovaní, a aby im bol poskytnutý dlhší čas a úplné aplikovanie odporúčania. Tieto body boli zdôraznené v záveroch Rady z 23. júla 2001 o hodnotiacej správe Komisie (Ú. v. ES C 213, 31.7.2001);
- g) štvrtá správa Komisie o uplatňovaní smernice 89/553/EHS Televízia bez hraníc, prijatá 6. januára 2003, ktorej príloha, v jej pracovnom programe revízie smernice, navrhovala organizovanie konzultácií, ktoré okrem iného riešili problémy ochrany maloletých a práva na odpoveď (KOM(2002) 778 v konečnom znení zo 6.1.2003. Verejná konzultácia bola založená na diskusných príspevkoch uverejnených na webovej stránke Komisie: http://europa.eu.int/comm/avpolicies/regul/review-twif2003/consult_en.htm;
- h) druhá hodnotiaci správa o odporúčaní Rady zo septembra 1998 spomenutá vyššie a prijatá 12. decembra 2003, ktorá obsahuje kritickú analýzu opatrení prijatých členskými štátmi a na úrovni EÚ;
- i) oznámenie Komisie o budúcej európskej regulačnej audiovizuálnej politike, ktoré načrtáva strednodobé priority pre politiku spoločenstva o regulovaní sektora, o ktorom sa diskutuje, na pozadí rozšírenej Európy, a v ktorom, berúc do úvahy obavy vyjadrené v procese verejnej konzultácie pre smernicu Televízia bez hraníc, sa Komisia odvolala na potrebu aktualizácie odporúčania o ochrane maloletých a ľudskej dôstojnosti, zameriavajúc sa na vytvorenie samoregulačných a koregulačných modelov, hlavne pokiaľ ide o on-line prostredie, aby sa zabezpečilo riadne rešpektovanie princípov ochrany maloletých a verejného poriadku. Komisia tiež oznámila, že prijme myšlienku práva na odpoveď, ktorá sa vzťahuje na všetky formy médií, a ktorá by mohla byť pôvodne zachovaná v odporúčaní o ochrane menších a ľudskej dôstojnosti, KOM(2003) 784 v konečnom znení z 15.12.2003;
- j) nedávny návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o vytvorení viacročného programu spoločenstva o podporovaní bezpečnejšieho používania internetu a nových on-line technológií zameraných na konečných používateľov – hlavne rodičov, pedagógov a deti (KOM(2004) 91 v konečnom znení z 12.3.2004).

- 2.5 EHSV tiež prijal celý rad iniciatív, ktoré majú identické záujmy. Medzi najdôležitejšie z nich patria:
- a) stanovisko „Program pre ochranu detí na internete“⁽¹⁰⁾;
 - b) stanovisko k oznámeniu Komisie o princípoch a smerniciach pre audiovizuálnu politiku Spoločenstva v digitálnom veku⁽¹¹⁾;
 - c) stanoviská k návrhom rozhodnutí 276/1999/ES a 1151/2003/ES, (v uvedenom poradí KOM(1998) 518 v konečnom znení a KOM(2002) 152 v konečnom znení)⁽¹²⁾;
 - d) stanovisko k návrhu rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o bezpečnejšom používaní internetu (KOM(2004) 91 v konečnom znení z 12.3.2004)⁽¹³⁾.

Čitateľa odkazujeme na úvahy a odporúčania uvedené v nich.

3. Všeobecné pripomienky

3.1 EHSV víta iniciatívu Komisie rozšíriť a implementovať odporúčania EP a Rady z 24. septembra 1998 vo svetle výsledkov druhej hodnotiacej správy o jeho implementácii v kľúčových aspektoch, ako napríklad ochrana maloletých a ľudskej dôstojnosti, boj proti sociálnej diskriminácii v akejkoľvek forme a zabezpečenie práva na odpoveď v médiách, vrátane internetu.

3.2 EHSV súhlasí, že v súčasnom kontexte zmluva neposkytuje Európskej únii jej vlastné právomoci na harmonizáciu práva v audiovizuálnom sektore, ale je nespokojná s týmto stavom veci a odporúča, aby sa to riešilo v ďalšej revízii zmlúv.

3.3 EHSV považuje za nelogické, že aby sa ochránili maloletí a ľudská dôstojnosť, aby sa ochránila česť a súkromie v médiách v Európskej únii, s úplne otvorenými hranicami, ako je uvedené v smernici *TV bez hraníc*, malo by byť nutné považovať za kľúčový faktor nie práva súvisiace s osobnosťou ako takou, ale „rozvoj konkurencieschopnosti európskeho priemyselného odvetvia audiovizuálnych a informačných služieb“. Na ochranu tohto jadra základných práv občanov sa nesmie nazeráť len ako na náhodný aspekt dosiahnutia cieľa rozvoja audiovizuálneho trhu.

3.4 EHSV však uznáva, že vzhľadom na vyššie uvedené právne obmedzenia, odporúčanie, hlavne za podmienok ustanovených Komisiou, je najlepším spôsobom dosahovania pokroku v záležitostiach, ktoré sa riešia. Tiež súhlasí s právnou základňou navrhovanou Komisiou pre toto odporúčanie (článok 157 Zmluvy o založení Európskych spoločenstiev), ktorá je v skutočnosti identická s právnou základňou použitou v odporúčaní Rady z 24. septembra 1998 o rozvoji konkurencieschopnosti európskeho priemyselného odvetvia audiovizuálnych a informačných služieb, podporovaním národných rámcov zameraných na dosiahnutie porovnateľnej a efektívnej úrovne ochrany maloletých a ľudskej dôstojnosti⁽¹⁴⁾, doplnenou súčasným návrhom odporúčania a rozhodnutím Rady z 20. decembra 2000 o implementácii programu na podporu rozvoja, distribúcie a propagácie európskych audiovizuálnych prácach (MEDIA Plus – Rozvoj, distribúcia a propagácia 2001 – 2005)⁽¹⁵⁾.

3.5 EHSV opakuje názor vyjadrený v stanovisku⁽¹⁶⁾ na tému „Návrh odporúčania Rady o ochrane maloletých a ľudskej dôstojnosti v priemyselnom odvetví audiovizuálnych a informačných služieb“ (98/C 214/07), v tom zmysle, že európske priemyselné odvetvie audiovizuálnych a informačných služieb môže dosiahnuť svoj úplný potenciál v klíme dôvery, ktorá sa zase dá dosiahnuť len garantovaním ochrany maloletých a ľudskej dôstojnosti.

⁽¹⁰⁾ Stanovisko v Ú. v. ES C 48, 28.2.2002. Spravodajkyňa: pani Davisonová.

⁽¹¹⁾ Stanovisko v Ú. v. ES C 14, 16.1.2001. Spravodajcovia: pán Morgan a pán Carroll.

⁽¹²⁾ Ú. v. ES C 214, 10.7.1998. Spravodajkyňa: pani Drifhout-Zweijterová a stanovisko Ú. v. EÚ C 73/2003, 26.3.2003. Spravodajkyňa: pani Davisonová.

⁽¹³⁾ Stanovisko EHSV v Ú. v. EÚ C 157 z 28.6.2005.

⁽¹⁴⁾ Ú. v. ES L 270, 7.10.1998, s. 48.

⁽¹⁵⁾ Ú. v. ES L 13, 17.1.2001, s. 35. Pozri tiež nedávny návrh rozhodnutia o programe MEDIA 2007, KOM(2004) 470 v konečnom znení zo 14.7.2004 a stanovisko EHSV, ktoré zostavuje spravodajca pre toto stanovisko.

⁽¹⁶⁾ Stanovisko Hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Návrh odporúčania týkajúceho sa ochrany maloletých a ľudskej dôstojnosti v audiovizuálnych a informačných službách“, Ú. v. ES C 214, 10.7.1998, s. 25.

3.6 EHSV tiež zdôrazňuje svoj názor, že len harmonizovaný a integrovaný medzinárodný prístup k audiovizuálnym službám môže viesť k efektívnej implementácii akýchkoľvek ochranných opatrení, hlavne pokiaľ ide o aspekty hodnotiacich systémov a filtrovacieho softvéru a objasnenie zodpovednosti za nezákonný a škodlivý obsah. Preto výbor obnovuje svoju výzvu k väčšej spolupráci a koordinácii medzi európskymi a medzinárodnými organizáciami a opakuje návrh vytvoriť medzinárodné kódexy správania sa, smernice a opatrenia zdola pre adekvátnu ochranu maloletých a ľudskej dôstojnosti.

3.7 EHSV upriamuje pozornosť hlavne na definíciu obsahu ľudskej dôstojnosti uvedenú v Charte základných práv Európskej únie, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou Návrhu Ústavy pre Európu (článok I-2) a na potrebu, v kontexte tohto návrhu odporúčania, aby sa na tento koncept nazeralo spôsobom, ktorý je úplne konzistentný s cieľom a obsahom vyššie uvedenej Charty.

3.8 EHSV verí, že efektívna ochrana maloletých a ľudskej dôstojnosti vo svetle technického pokroku v priemyselnom odvetví audiovizuálnych a informačných služieb si vyžaduje hlavne podporu mediálnej gramotnosti „aby sa umožnilo spotrebiteľom používať médiá spôsobom zameraným na hodnoty spoločnosti a rozvíjať zmysel pre úsudok v týchto veciach“⁽¹⁷⁾.

3.9 Pokiaľ ide konkrétne o internet, EHSV verí, že bude životne dôležitým pre koordináciu politik a opatrení na podporu gramotnosti a bezpečného používania internetu maloletými, a následne súhlasí so závermi Európskeho fóra o škodlivom a nezákonnom kybernetickom obsahu: samoregulácia, ochrana používateľa a kompetencia médií, organizovaného Radou Európy 28. novembra 2001⁽¹⁸⁾.

3.10 EHSV opakuje svoju podporu samoregulácii, kde je to odôvodnené, a zdôrazňuje dôležitosť používania spoluregulačných modelov, pretože sa javia byť mimoriadne efektívnym pre vykonávacie pravidlá o ochrane maloletých, ako je špecificky uvedené v oznámení Komisie *Budúcnosť európskej regulačnej audiovizuálnej politiky* KOM(2003) 784 v konečnom znení z 15. decembra 2003⁽¹⁹⁾.

3.11 Bez toho, aby to malo dopad na životnú dôležitosť iniciatív na podporu mediálnej gramotnosti, EHSV víta myšlienku zriadenia kritérií Spoločenstva pre popis a identifikáciu audiovizuálneho obsahu, zdôrazňujúc však, aby sa zohľadnili špecifické kultúrne charakteristiky, že obsah by sa mal revidovať na národnej a regionálnej úrovni.

3.12 EHSV chce vyjadriť svoju podporu obrovskej väčšine veľmi pozitívnych inovácií a pokrokov obsiahnutých v novej iniciatíve Komisie, ktorá predstavuje významný pokrok vo vzťahu k jej predchádzajúcemu odporúčaniam. Z nich by chcel zdôrazniť:

- a) odkaz, v prvej odrážke bodu I ods.2, na mediálnu gramotnosť a mediálne vzdelávacie programy;
- b) výzvu po aktívnom odporúčaní bojovať proti všetkým a akýmkoľvek formám diskriminácie, mimo čisto pasívny koncept „vyhýbania“ sa takejto diskriminácii, v bode I ods. 3;
- c) myšlienku harmonizácie „zdola nahor“ prostredníctvom spolupráce medzi samoregulačnými a koregulačnými orgánmi v členských štátoch, a prostredníctvom výmeny najlepších praktík týkajúcich sa takých otázok, ako je systém spoločných, popisných symbolov, ktoré by mali pomôcť divákovi posúdiť obsah programov (bod II ods. 1);
- d) a hlavne odporúčanie zabezpečiť právo na odpoveď vo všetkých médiách, vrátane internetu, predpokladajúc, že to isté právo sa bude vzťahovať na vlastné publikácie a vysielať inštitúcií Spoločenstva.

3.13 EHSV však verí, že by malo byť možné prijať odporúčaný prístup ďalej nasledovnými spôsobmi:

⁽¹⁷⁾ Odsek 14 rezolúcie Európskeho parlamentu o hodnotiacej správe Komisie Rade a Európskemu parlamentu o uplatňovaní odporúčania Rady z 24. septembra 1998, ktoré sa týka ochrany maloletých a ľudskej dôstojnosti KOM(2001) 106, C5-0191/2001-2001/2087(COS).

⁽¹⁸⁾ Európske fórum o škodlivom a nezákonnom kybernetickom obsahu: samoregulácia, ochrana používateľa a kompetencia médií, 28. novembra 2001 (Budovanie ľudských práv).

⁽¹⁹⁾ Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: *Budúcnosť európskej regulačnej audiovizuálnej politiky* KOM(2003) 784 v konečnom znení z 15.12.2003; pozri tiež návrh informačnej správy o súčasnom stave spoluregulácie a samoregulácie na spoločnom trhu (INT/2004 z 22.9.2004. Spravodajca: pán Vever.

4. Špecifické pripomienky

4.1 Ochrana maloletých

4.1.1 Maloletí nie sú jedinou skupinou, ktorá si vyžaduje špeciálnu ochranu pred určitým škodlivým a nebezpečným obsahom, ktorý sa týka hlavne násilia alebo pornografie – to sa tiež vzťahuje na iné citlivejšie alebo zraniteľnejšie skupiny, ako sú starší, alebo osoby s ťažkosťami v učení, a odporúčanie by malo tieto skupiny brať do úvahy.

4.1.2 Na rôzne aspekty súvisiace s ochranou maloletých, vznesené EHSV v nedávnom stanovisku k návrhu rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o vytvorení viacročného programu Spoločenstva na podporu bezpečnejšieho používania internetu⁽²⁰⁾, by sa malo nazerať ako na užitočné odporúčania členským štátom, ktoré by sa mali začleniť do tohto návrhu odporúčania, pričom by mali obsahovať hlavne:

- a) lepšie vzdelávanie a informácie o prostriedkoch bezpečnejšieho používania internetu;
- b) urobiť poskytovateľov internetových služieb zodpovednými a zaviazat' ich okamžite plniť všetky rozhodnutia legitímneho orgánu, ktoré nariaďujú, aby zastavili šírenie nezákonných, škodlivých alebo nebezpečných programov alebo obsahu;
- c) povzbudenie a podporu zavedenia horúcich liniek, filtrovacích technológií, hodnotenia obsahu a opatrení proti nevyžiadanej reklame;
- d) urobiť autorov softvéru pre prístup na Internet a systémov na prevádzku serverov zodpovednými za ochranu a udržiavanie akýchkoľvek systémov predávaných proti vírusovým útokom, s povinnosťou poskytovať jednoduchú a prístupnú antivírusovú technológiu;
- e) implementáciu systémov, aby sa identifikovali a poskytovali informácie o škodlivom a nebezpečnom obsahu a odstránenie všetkého rasistického a xenofóbneho obsahu, alebo obsahu, ktorý obhajuje zločin, násilie alebo nenávisť.

4.2 Ochrana ľudskej dôstojnosti

4.2.1 Ochrana ľudskej dôstojnosti v médiách nemôže byť obmedzená na zákaz všetkých foriem diskriminácie. Programy s obsahom, ktorý by mohol zničiť niečie súkromie alebo základné práva, musia byť tiež, kde je to odôvodnené potenciálnym vplyvom na spoločnosť, prediskutované kompetentnými národnými orgánmi.

4.2.2 Členským štátom sa musí v tejto oblasti tiež odporučiť, aby:

- a) podporili médiá, aby prijali presné a špecifické etické pravidlá na zabezpečenie riadneho rešpektovania súkromia;
- b) povzbudili médiá, aby zaviedli samoregulačné mechanizmy, ktorým môžu obeť útokov proti súkromiu a ľudskej dôstojnosti adresovať sťažnosti;

⁽²⁰⁾ Pozri poznámku pod čiarou 13.

- c) zriadili nezávislé orgány, vrátane súdnych orgánov, aby si vypočuli tento typ sťažnosti, ak sa ukáza byť samoregulačné mechanizmy neúčinnými;
- d) zriadili právo na kompenzáciu za významné a nevýznamné poškodenie, ktoré by zároveň poskytlo odškodnenie obetiam a fungovalo ako odstrašujúci prostriedok pre tých, ktorí sú zodpovední za vážne a systematické útoky na súkromie osôb a ľudskú dôstojnosť;
- e) monitorovali programy s obsahom, ktorý by mohol predstavovať útoky proti súkromiu, ľudskej dôstojnosti a základným právam.

4.3 Právo na odpoveď

4.3.1 Ustanovenia by mali byť uvedené okrem práva na odpoveď aj pre „právo na opravu“, s tým istým všeobecným rozsahom a za tých istých podmienok, s cieľom bojovať proti nepravdivému, nesprávnemu alebo nepresnému obsahu, ktorý ovplyvňuje práva ľudí.

4.3.2 Je nutné jasne uviesť, že právo na odpoveď môže byť garantované nielen legislatívnymi prostriedkami, ale aj používaním koregulačných a samoregulačných opatrení.

4.3.3 Príloha musí obsahovať ustanovenia o:

- a) presnej a povinnej identifikácii prípadov, v ktorých uverejnenie odpovede alebo opravy môže byť zamietnuté (ako je uvedené v rezolúcii 74/26 Rady Európy), a určení krátkeho termínu, v ktorom musí byť zamietnutie realizované;
- b) princípe, že odpoveď musí byť uvedená s rovnakou dôležitosťou na tom istom mieste uverejnenia alebo tým istým typom vysielania, ako v publikácii/vysielaní, na ktoré sa odpovedá;
- c) princípe, že uplatňovanie práva na odpoveď a práva na opravu musí byť bezplatné.

4.3.4 Prvá odrážka prílohy, ktorá znie *bez ohľadu na národnosť*, by sa mala rozšíriť, aby znela *alebo miesto trvalého bydliska*.

5. Záverečné pripomienky

5.1 EHSV znova víta návrh odporúčania, ktorý sa teraz posudzuje, s výhradami uvedenými v časti „špecifické pripomienky“ a ak zväzíme, že technologická inovácia a pokrok vytvorila nové výzvy, pokiaľ ide o kvalitu aj kvantitu, tiež navrhuje, že by sa malo realizovať hodnotenie dopadu odporúčania na členské štáty, priemysel a iné zainteresované strany, a to štyri roky po jeho prijatí.

5.2 Majúc na mysli hodnotiaci proces uvedený v predchádzajúcom bode, EHSV navrhuje, aby sa vytvorilo monitorovacie centrum, s úlohou systematicky posudzovať opatrenia propagované členskými štátmi, priemyslom a stranami angažovanými do implementácie tohto odporúčania.

V Bruseli 9. februára 2005

Predsedníčka
Európskeho hospodárskeho a sociálneho
výboru
Anne-Marie SIGMUND